

Mod bispebrevet

Af Carsten Ploug Olsen

Blandt tilhængere af værket, "Vandrer mod Lyset!", har der gennem en årrække været ført en til tider ophedet debat om det såkaldte Bispebrevs autenticitet. "Bispebrevet" eller "Et åbent fællesbrev til alle landets bisper" som det rettelig hedder (her i dette skrift dog for nemheds skyld blot kaldt Bispebrevet) blev udsendt i 1938 af Johanne Agerskov, det medium, der i sin tid modtog "Vandrer mod Lyset!" (VmL) + tilhørende skrifter. Ifølge brevet stammer det fra "en af de yngste", der fra den oversanselige verden har meddelt sig via tankeinspiration til Johanne, på samme måde som det var tilfældet med VmL.

Jeg vil i dette lille skrift give mit personlige bud på en vurdering af Bispebrevet.

Det centrale punkt i Bispebrevet er for mig at se den passus, der forekommer på side 21: "Nu er tiden inde, nu må I afgøre, om I vil holde eders løfte til vor Fader - eller om I hånligt vil vende eder bort fra Ham og fra Hans henvendelse. Men husk, at Gud ikke i længden kan udholde at følge det, der sker i den jordiske verden. Millioner af menneskers lidelser og elendighed har fremkaldt en uendelig sorg i Hans sind. Han længes inderligt efter at kunne bringe hjælp og fred til de lidende mennesker. Men Han formår det ikke, førend I har knæsat Hans budskab. Og vil I ikke gøre det, da må Han, muligvis, for lange, lange tider afbryde al forbindelse med menneskeheden - måske i årmillioner - indtil menneskene er kommet så dybt ned i mørke, synd og ugeringer, at Han ved sine udsendinge kan begynde - helt forfra - et nyt forsøg på at lede dem ud af mørket, fremad mod lyset!"

Det der tales om her er, at hvis ikke præsterne og biskopperne i fællesskab gennemfører den fra oversanselig side ønskede reformation af kirkens lære indenfor en tidsfrist på to år, da må Gud "muligvis, for lange, lange tider afbryde al forbindelse med menneskeheden...osv".

Hvordan man rettelig skal forstå udtrykket, "...afbryde al forbindelse med menneskeheden...", som i originalen er skrevet med *u d h æ v e t s k r i f t*, altså er understreget, er omstridt. Nogle mener, at der her alene sigtes til de Yngstes inkarnationer blandt menneskene, hvilket jeg personligt finder er et svagt argument, da det jo ifølge Bispebrevet er Gud og ikke de Yngste, som ikke længere kan udholde at følge begivenhederne i den jordiske verden. Jeg mener simpelthen, at det er en fejlslutning, en misforståelse af det afgørende sted, at tolke "al forbindelse" som værende lig med de Yngstes inkarnationer. Jeg vil i det følgende søge at vise, hvad vi rimeligvis kan forstå ved udtrykket "al forbindelse" ud fra VmL's *egen* terminologi.

I VmL, s. 173 (kap VII) står: "I det Øjeblik, hvor den første svage Spire til et nyt Menneskelegeme er dannet ved Undfangelsen, modtager den sin Del af den guddommelige Lysstrøm, der binder Menneskeheden til Gud." Side 303 i VmL står: "...Men for at lette Vandringen til Faderhjemmet for sine mange Børn er det Guds Hensigt ikke at afbryde den guddommelige Lysstrøm, der fra Ham strømmer til Menneskeheden, men vedblivende lade den gennemstrømme alle, saa at Menneskeandelen i Fremtiden, *ved hver ny Inkarnation, vedblivende modtager et aandeligt Plus som en Gave fra Gud.*" Og i "Spørgsmål og Svar II" no 65 siges det igen: "Den engang givne Del af Guds Tanke og Vilje forøges ikke gennem nye tilkommende Dele, men den Lysstrøm (note), der binder Menneskeheden til Gud, styrker ved hver Inkarnation..."

Det vil sige, at det guddommelige element, lysstrømmen fra Gud til alle mennesker, er en af de måder, Gud står i forbindelse med menneskeheden. Så når der i Bispebrevet står "afbryde al forbindelse..." må i det mindste dette guddommelige element være medindbefattet. Men denne forbindelse kunne Gud ikke afbryde, uden samtidig at bryde sit løfte til de først angrende og hjemvendte Ældste om at sørge for, at de astrale genparter ikke blev til skygger (se VmL, s. 11-12). Vi ved, fra VmL, s. 302, at den svage lysandelige strøm fra de Ældste til menneskeheden ville blive afbrudt, når den sidste af de af Ardor inkarnerede Ældste var død. Men ikke før. Altså kunne Gud i hvert tilfælde ikke bryde "al forbindelse" inden den sidste af disse Ældste var død. Men hvad ville formålet i så fald være? Lyset havde sejret (i 1912) og Ardor var vendt tilbage til lyset og Gud. Den sidste af de af Ardor inkarnerede Ældste var død. Stormen var så at sige redet af. Så hvad ville da formålet være med at "afbryde al forbindelse", kunne man med rette spørge.

Dernæst står der i "Spørgsmål og Svar I" no 39: "Ved Lysets Livsnerve (kærligheden; min kommentar; cpo) er Gud saaledes forbundet med alle sine Skabninger..." Denne forbindelse mellem Gud og mennesker måtte således også, ifølge Bispebrevet, måske afbrydes. Men - at Gud skulle afbryde kærlighedsforbindelsen med menneskene, holde op med at elske os mennesker med andre ord, er efter mine begreber aldeles utænkeligt.

Generelt kunne man spørge: Hvorved står Gud i forbindelse med os mennesker? Det gør Han via lyset. I "Spørgsmål og Svar" II, no 67 står bla: "Og hvis Mørket, da det - ved de Ældstes Fald - strømmede ind over Jordkloden, havde været stærkt nok til helt at opløse de Love, som Gud havde givet for det daværende jordiske lysmaterielle Liv, vil de Livet dér forlængst være ophørt (Se "Vandrer mod Lyset" pag. 248, Afsnit 2 - 3.) Thi kun igennem det materielle Lys' evigbestaaende Energi (Betinget af den æteriske Lysomhyldning) tilføres der bestandig den jordiske Mørkematerie ny Energi (note) som Erstatning for de lidte Energi i t a b. Aarsagen til det jordisk-materielle Livs Bestaaen og Energi **maa derfor søges i Loven for Lysets evigbestaaende Energi.** Her er altsaa en Vej, ad hvilken Gud har Forbindelse med og Indflydelse paa det jordisk-materielle Liv og paa de jordiske Forhold." (se evt hele svaret).

Det der tales om her er lysomhyldningens rolle og betydning for det jordiske liv. Det understreges, at Gud via lysomhyldningen har *forbindelse* med det jordiske liv. Så når Han måske dengang påtænkte at afbryde "al forbindelse" med os, så må det betyde, at Han helt overordnet muligvis ville bortdrage alt lys fra Jorden gennem en tilbagesugning af lysomhyldningen til lysæteren; altså det lys, hvorved Han står i forbindelse med det jordiske liv, herunder os mennesker.

Men denne situation skildres indirekte i VmL, s. 248 (det sted som ovenstående note hentyder til) hvor der bla står: "Hvis Klodens æteriske Lysomhyldning ikke havde været stærk nok til at fiksere Mørket, havde Lyset ingen Sinde kunnet faa nogen som helst Indflydelse på det af de Ældste udskilte Mørke; Jordkloden var da, hvis den ikke var bleven adspaltet og opløst, fuldstændig kommet i Mørkets Vold, idet den æteriske Lysomhyldning, der ikke kan elimineres af Mørket, var bleven suget tilbage af Æteren; i hvilket Tilfælde Gud kun havde haft een eneste Udvej til atter at bringe Orden i den skete Ødelæggelse, den nemlig: i Kraft af sin Villie at opløse og bortslette Jordkloden, det ødelagte Rige og sine ældste faldne Børn; thi på Grund af Æterens Tilbagesugning af det ødelagte Riges og Jordklodens æteriske Lysudstraaling ville det af Mørket erobrede Felt fuldstændig være afskaaret fra al videre Forbindelse med Lyset."

Nu var klodens æteriske lysomhyldning faktisk stærk nok til at fiksere det indstrømmende mørke. Gud havde, i kraft af sin alvidende visdom og kærlighed, forstærket lysomhyldningen så meget, at uanset hvordan det gik med de først skabtes børns første møde med mørket, ville et eventuelt fald ikke være uigenkaldeligt og således absolut fatalt.

Men denne situation er parallel til den, der skitseres i Bispebrevet. Da der bogstaveligt står "afbryde al forbindelse med menneskeheden" så må det betyde en total tilbagetrækning af lysets kraft fra Jordkloden. Og hvis Gud virkelig gjorde dette, ville vi være i samme situation som de Ældste ville have været i, hvis ikke Gud havde forstærket lysomhyldningen tilstrækkelig meget: Vi ville, hvis Gud afbrød "al forbindelse" med os, være evigt fortabte, fordi lyset så ikke ville have nogen videre mulighed for igen at yde indflydelse på vor verden, hvis altså ikke Gud slettede alle sine børn (evt "kun" de Ældste og menneskeånderne) for igen at få orden i den skete ødelæggelse. Eventuelt kunne Gud helt opgive Jorden som opdragelsessted for sine børn, trække alle hjem til sfærene eller noget lignende, men fornyet inkarnation på Jordkloden ville i dette tilfælde være umuligt, hvis Gud samtidig trak alt lys væk fra kloden, da mørket i så fald ville have erobret dette felt, som VmL taler om. Men det var jo egentlig heller ikke kloden, Gud ville undgå forbindelse med, det var menneskene.

Endnu vil jeg sige, at *bønnen* er en af de måder, Gud og mennesker er forbundet. Således står der i Kristi Tale, s. 107: "Sandelig, jeg siger eder: jo inderligere eders Bøn er, jo stærkere eders Tanker ere, desto større Styrke ville I modtage af vor Fader. Thi i Bønnen mødes eders Tanker med Hans Tanker; i Bønnen mødes eders Vilje til Lyset og det gode med Hans Villie, der er idel Lys, Renhed og Kærlighed."

Så når Gud ifølge Bispebrevet overvejede, at afbryde "al forbindelse" med menneskene, hvorved menneskene ville komme "...så dybt ned i mørke, synd og ugeringer...", så ville al den deraf følgende lidelse, alle de fortvivlede skrig om hjælp lyde - forgæves - forbindelsen gennem bønnen måtte da også afbrydes. Utænkeligt! Stadig i Kristi Tale, s.

107 står fx: "...Thi Han trættes ingen Sinde af eders Klager og Besværinger, Han er stedse rede til at yde eder al den Hjælp, I have Behov." og "Og hører mig, alle I, der ingen Sinde have bedet, I, der ikke ville det, I, der ikke have lært det, I, der ikke haabe, ej heller tro paa nogen Bønhørelse, og alle I, der mene, at Gud ikke er! I skulle vide, at hvergang I sørge over det onde og syndige, der er i Verden og i eder selv, hvergang I fryde eder over det, der er lyst, skønt og herligt, da mødes eders Tanker med vor Faders. Og Han, der ser alt og ved alt, Han modtager eders lykkelige og kærlige Tanker som en T a k for det gode, Han har givet eder, og Han modtager eders sorgfulde Tanker som en B ø n om Hjælp, en Bøn om større Styrke og Kraft, og Han giver eder, hvad I have Behov."

Derudover vil jeg sige, at vi jo alle - vor ånd - er optaget i Guds Tanke og fastholdes i kraft af Hans Vilje - så hér er der en forbindelse mellem Gud og alle mennesker, som i hvert tilfælde ikke kan brydes, ikke uden at Han slettede os allesammen af eksistensen, hvilket selvfølgelig er umuligt (da Han så i givet fald ville gøre det mod vor vilje) - og hvilket kun viser, hvor umuligt Bispebrevet er.

Sluttelig: Når der i Bispebrevet står: "Men husk, at Gud ikke i længden kan udholde at følge det, der sker i den jordiske verden. Millioner af menneskers lidelser og elendighed har fremkaldt en uendelig sorg i Hans sind. Han længes inderligt efter at kunne bringe hjælp og fred til de lidende mennesker. Men Han formår det ikke, førend I har knæsat Hans budskab" så er det simpelthen *en løgn*. Selvfølgelig formår Gud at hjælpe alle, uanset om man "knæsætter" (anerkender) VmL eller ej. Om dette kan man fx læse i Kristi Tale, s. 107 (som citeret ovenfor).

Eller i VmL, s 306: "...thi for Gud, Menneskeandens Skaber og Fader, kommer det ikke an paa, hvilken jordisk Tro den enkelte bekender sig til med Haand og Mund, men paa det ene: om Menneskene i Sind og i Hjerte, i Tanker og i Handling lever efter den Tro, som de bekender sig til, uden at hænge sig i Troens ydre Former, i de Menneskegjorte Dogmer, det vanemæssige og det paatvungne, der ikke har nogen som helst aandelig Værdi for Evi ghedslivet; **kun det, som kalder paa, vækker og fastholder det bedste, det ædleste og det skønneste i Menneskets Tanke- og Følelsesliv, kun det har blivende og uudslettelig Værdi for den enkelte.**"

At dette også gælder for VmL, turde være indlysende. "Vandrer mod Lyset!" er jo ikke den eneste vej til Gud, men derimod "kun" en mulig genvej.

Men altså: På det afgørende sted i Bispebrevet ("afbryde al forbindelse..."), sås der således i virkeligheden tvivl om kvaliteten af Guds uendelige alkærlighed. Kan vi nu også stole på Ham? Eller gives der tilfælde, hvor Gud "handler hen over sine børns hoveder med evige konsekvenser for disse"? Selvfølgelig ikke. Og derfor betragter jeg personligt Bispebrevet som et falsum. Johanne Agerskov har givetvis været i god tro, da hun modtog og senere udsendte brevet. Hvilket dog ikke højner kvaliteten af dette, efter min mening, bedrageriske skrift. Jeg tror, at hun er blevet narret af nogle af de endnu inkarnerede Ældste (af Ardor inkarnerede), for hvem det var meget magtpåliggende at smide grus i VmL's smukke bygning.

Der kunne sikkert siges og skrives meget mere om dette emne, og jeg har her kun medtaget en kritik af det som jeg personligt mener er det helt centrale sted i Bispebrevet. Man kunne også diskutere "tonen" i brevet (som efter min mening er truende og mørk), de som det kan synes forskellige, ja, modsatte Gudsbilleder i VmL og BB og meget andet. Men det her anførte mener jeg er det centrale punkt. Enhver må dog - i lighed med VmL - bringe dette svære brev for sin samvittigheds domstol. Da vil enhver kunne komme til klarhed over, hvorvidt dette brev stammer fra Gud og de Yngste, eller oprindelsen er en anden.

Bispebrevet hviler - i lighed med forsoningslæren over kristendommen og den kristne del af menneskeheden idet det er for VmL hvad forsoningslæren er for Kristi lære - som en forbandelse over VmL og de mennesker, der tilslutter sig dette skrift (BB). Derfor må vi - i lighed tidligere med bønnen for Ardor - for at bryde denne forbandelse, tilgive og bede for den eller dem, der egentlig er ansvarlige for Bispebrevet - dvs formentlig en eller flere af de af Ardor inkarnerede Ældste - samt for forbandelsens ofre.

En kendsgerning er det, at Bispebrevet har splittet VmL-tilhængerne siden det udkom, hvorimod de fleste, der anerkender VmL's sandhed og skønhed er enige om autenticiteten af hovedværket (VmL). Dette er både tragisk og sørgeligt. Jeg håber, at nærværende lille skrift kan bidrage til samling blandt VmL-elskere og -kendere.

Bemærkning til dette skrift: Eftersom emnet for skriftet er meget kontroversielt i VmL-kredse, har jeg besluttet at give mulighed for at kommentere ovenstående kritik af Bispebrevet her på siden. Skriv en mail til mig på adressen: carstenplougolsen@gmail.com med dine eventuelle bemærkninger eller protester til skriftet, så vil jeg bringe det nedenfor. Jeg vil dog bede om, at man forholder sig til de argumenter, jeg anfører i skriftet. Kun seriøse henvendelser bringes her. Husk at vedlægge dit fulde navn. Anonyme bidrag bringes ikke. Selv forbeholder jeg mig retten til løbende at kommentere eventuelle indkomne bidrag offentligt her på siden.

Til slut vil jeg henvide til Georg Jørgensens glimrende kritik af Bispebrevet, "Nogle tanker over Bispebrevet", som meget mere udførligt og grundigt end jeg redegør for Bispebrevets problematiske natur. Endvidere vil jeg henvide til Sverre Avnskogs skrifter om Bispebrevet. Læs eventuelt også Avnskogs side, bispebrevet.net

---

En kommentar indsendt af Petter Musken, Norge:

Når du henviser til stedet på side 21 i "Bispebrevet" så står det som du også referer "muligvis" for hvis det scenariet som stod som en truende sky i horisonten i 1938 hadde blitt virkelighet ville Jordelivet kunnet bli noe mye verre enn det ble, og nå er, selv om det er ille nok.

Når det står all forbindelse så har det etter min oppfatning ingenting med Lysets forbindelse med kloden og menneskene å gjøre. Gud og Lyset er jo som kjent ikke det samme, Gud står i forbindelse med oss gjennom Lyset. Et enkelt jordisk eksempel: Det blir som når vi tar i bruke Mørkets krefter, for eksempel elektrisitet. Vi behersker strømmen og bruker den til det vi skal, men vi er ikke selve strømmen.

På den annen side vil et slikt scenario som det her antydes forutsette at Gud ennå inkarnerer menneskeåndene ellers ville det jo kun være snakk om et liv i sfærene, å ikke på Jorden og da må det jo ennå finne sted en viss kontakt. Så her virker det som det finnes en motsigelse.

"Bispebrevet" ellers har en klarhet og sammenheng som for meg indikerer at dette er et verk inspirert av de Yngste, hvor det finnes en mulighet for at det nevnte sted er sneket inn av de Eldste eller et annet mulig svar er også at vi ikke ser hele sammenhengen i det som her sies.

Av de anførte grunnene mener jeg at det er viktig å ikke vektlegge dette avsnittet for stor betydning da det vil kunne skape uenighet og krangel om noe som vi i dag ikke lider under: nemlig at Gud har forlatt oss.

Se ellers dette svaret som spørsmål om det samme avstedkom i sin tid: www.vandrermodlyset.dk/m-jensen.htm

Kommentar (cpo): Du skriver meget riktig, at Gud og Lyset ikke er det samme, men at "Gud står i forbindelse med oss gjennom Lyset". Dette bekræfter etter min mening blot min pointe; da Gud, er vi enige om, står i forbindelse med os gjennom lyset, må det, at Han muligvis vil afbryde "al forbindelse" med os, betyde, at Han dengang netop påtænkte muligvis at borttage lyset fra Jorden (da det jo er gjennom lyset at Gud og mennesker er forbundne). Og jeg mener, at vægtingen af den omstridte passus er på sin plads, da dét kan siges at være hele pointen med BB: At gjøre opmærksom på, at Gud ikke i længden kan udholde at være "passivt vidne" til de jordiske rædsler og lidelser, og gennem BB gjøre et, måske sidste, forsøg på at retlede os. Hele pointen med BB kan efter min mening skæres ned til: Gud lider ved vore lidelser og kan ikke længere udholde at være passivt vidne til alle rædslerne. Derfor forsøger Han, gennem de Yngste, gennem BB, at råbe menneskene op. Hvis dette heller ikke lykkes, vil Han, muligvis, afbryde "al forbindelse med os". Så vægtingen af netop dette, så heftigt omstridte sted i BB, er det centrale sted i brevet uden hvilket det er meningsløst.

Kommentar (Petter): Mitt svar til din kommentar baserer seg i hovedsak på det jeg nevnte sist.

Først når det gjelder dette med Lyset og Gud så er Gud Lysets behersker, men jeg må gjenta ennå en gang at Gud og Lyset er to ting selv om de er helt i harmoni.

Hvis Gud skulle finne på å opphøre å være i kontakt med oss gjennom Lyset så er det ikke dermed sagt at Lyset forsvinner. Det blir som et medie f.eks. televisionen den opphører ikke med å sende selv om direktøren har tatt seg ferie.

Det er heller ikke et siste forsøk før Han tar ferie, det er et siste forsøk til de danske geistlige og det var bare snakk om en mulighet for at det kunne bli en ferie.

Nå over til noe som er meget viktig å ha i tankene når man vurderer dette utsagnet og det er at det jo kun er snakk om det skrøplige og elendige jordelivet, som vi som kjennere av VmL vet at er kun en svak etterligning av det

virkelige livet i Lysets verden. Vi som bare kjenner dette livet her vil da nødvendigvis vektlegge dette jordelivet altfor mye, det er helt naturlig. Jeg har ved tidligere anledninger lest noen bøker om mennesker som har hatt døden nære opplevelser, men av forskjellige grunn har de blitt gjenopplivet og de bærer vitnesbyrd om hvor stor forskjell det er på livet vi lever nå og det vi har i vente, de ønsker seg absolutt ikke tilbake til jordelivet. Og om en tid så er det for alltid over og vi skal bare leve i Lyset
Ha dette i tankene og det hele blir ikke så forferdelig som det høres ut som.

Takk for tilsendt hilsen og lev vel, Carsten!

:) Petter